

Dissertatio medica inauguralis, de morbo psoadico : quam annuente summo numine : ex auctoritate reverendi admodum viri, D. Gulielmi Robertson, S.S.T.P. Academiae Edinburgenae Praefecti : nec non amplissimi senatus academici consensu, et nobilissimae facultatis medicae decreto : pro gradu doctoratus, summisque in medicina honoribus ac privilegiis rite et legitime consequendis, eruditorum examini subjicit / Raius Beckwith, Anglus. Soc. Reg. Med. Edin. Soc. Nec non Soc. Reg. Antiq. Scotic. Soc. Correspond.

Contributors

Beckwith, Ray.
University of Glasgow. Library

Publication/Creation

Edinburgh, 1784.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/kgbvfm3>

Provider

University of Glasgow

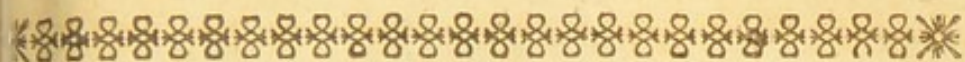
License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The University of Glasgow Library. The original may be consulted at The University of Glasgow Library. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

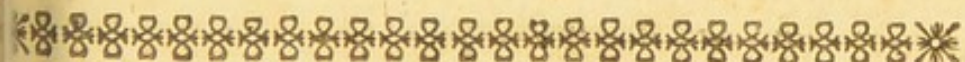

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

MORBO PSOADICO.

DISSERTATIO M
INAUGURAL

DE
MORBO PSOA

QUAM,
ANNUENTE SUMMO N

Ex Auctoritate Reverendi admo

GULIELMI ROBERTSON

ACADEMIAE EDINBURG

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEM

Facultatis MI

GRADU DOC

IN MEDICINA HONORIS

RITE ET LEGITIME CONSEQU

Eruditorum examini fu

RAIUS BECK

ANGLUS.

Soc. Reg. Med. Edin. S

NEC NON

Soc. Reg. Antiq. Scotie. Soc. C

Ad diem 24. Junii, hora locog

Non fingendum aut excogitandum, sed inve

non ferre.

EDINBUR

Apud BALFOUR et SM

Academiae Typograph

M.DCC.LXXXIV.

9
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE
MORBO PSOADICO.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijcit

RAIUS BECKWITH,

ANGLUS.

Soc. Reg. Med. Edin. Soc.

NEC NON

Soc. Reg. Antiq. Scotic. Soc. Correspond.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

Non fingendum aut excogitandum, sed inveniendum quid natura
faciat aut ferat.

VERULAM.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXIV.

VIRO REVERE

GULIELMO MA

HUJUS SECULI PO

FACILE PRIN

VIRO REVERENDO

GULIELMO MASON, A. M.

HUJUS SEculi POETARUM

FACILE PRINCIPI;

Nec

Nec non

Viro ornatissimo

FRANCISCO SMY

De NEWBUILDING,

In comitatu Eboracensi,

ARMIGERO,

Societatis Antiquariorum Londin. sc

Omnigena scientia imbuto

Propter vitam probam, integr

Mores urbanos, amabiles,

Omnibus caro,

Amicitiae erga se suosque interm

Memor ;

Haec studiorum primitias

Summae observantiae testimon

Confecrat

A U C T O

Nec non

Viro ornatissimo

FRANCISCO SMYTH,

De NEWBUILDING,

In comitatu Eboracensi,

ARMIGERO,

Societatis Antiquariorum Londin. socio, &c.

Omnigena scientia imbuto,

Propter vitam probam, integram,

Mores urbanos, amabiles,

Omnibus caro,

Amicitiae erga se suosque intemeratae,

Memor ;

Haec studiorum primitias,

Summae observantiae testimonium,

Confecrat

A U C T O R.

Mr. Jeffray with best Compl.

From his humble Servant

The Author

DISSERTATIO M

INAUGURAL

D E

MORBO PSO A

PROOEMI U

INTER diram morborum, q
manum lacessunt, cohorter
de funestus, in dissertatio
bus adhuc neglectus, quer
mine tractare sum aggressur
honores in medicina ar
tenti, et hujus almae Acad

A

with best Compl
DISSERTATIO MEDICA

humble Doot
INAUGURALIS,

The Author
D E

MORBO PSOADICO.

PROOEMIUM.

INTER diram morborum, qui corpus hu-
manum laceffunt, cohortem, extat unus
valde funestus, in dissertationibus inaugu-
ralibus adhuc neglectus, quem hocce ten-
tamine tractare sum aggressurus. Mihi au-
tem, honores in medicina ampliffimos ap-
petenti, et hujus almae Academiae legibus

A

morem

10 DE MORBO PSOADICO.

morem gerenti, in animo est de Morbo Pfoadico pauca differere.

Synonyma auctorum hujus affectionis, me judice, sunt.

Lumbago Pfoadica ; *Sauvagesii, spec. 6.*
Fordyce, practice of physic, p. 11. pag. 70.

Lumbago Apostematosa ; *Sauvagesii, sp.*
12.

Phthisis cellularis ; *De Haenii rat. med.*
vol. 1. p. 223.

DEFINITIO.

Dolores musculorum lumborum profundi, obtusi, diuturni, una cum corporis erigendi,

DE MORBO PS

gendi, et femoris extendi
dolore ; tumor vel nullu
diffusus ; phlogosis nulla
partis apostema ; pyrexia
que lenis, et tandem hec

PARTIUM AFF.

DESCRIP

Psoas major est muscu
lus, qui oritur ex latere o
physi transversa vertebrae
et eodem modo ex omnibus
tebris, unde transit latera
juxta muscolum iliacum,
mentum Fallopii, per ante
ram spinam ossis ilei. Pri

gendi, et femoris extendendi, difficultate et dolore; tumor vel nullus vel modicus, et diffusus; phlogosis nulla; postquam tamen partis apostema; pyrexia primum plerumque lenis, et tandem hectica.

PARTIUM AFFECTARUM
DESCRIPTIO.

Psoas major est musculus magnus torosus, qui oritur ex latere corporis, ex apophysi transversa vertebrae inferioris dorsi, et eodem modo ex omnibus lumborum vertebriis, unde transit lateralis per ossa ilei, juxta musculus iliacum, et subter ligamentum Fallopii, per anteriorem inferiorem spinam ossis ilei. Priusquam ex abdomine

12 DE MORBO PSOADICO.

domine exeat, cum iliaco interno jungitur, et simul in trochanterem minorem femoris inferuntur. Arteriae harum partium ab aorta descendente proveniunt, et venae ad venam cavam currunt. Nervi sunt ramuli ex quinque paribus lumborum.

Vasorum absorbentium magna est copia, quae ab inferioribus artubus et a pelvi in propinquo currunt; et plexus magnus quoque super musculum psoadem tenditur*.

Psoas, musculis iliacis ac pectinaeis adjunctus, flectit femur, idque antrorsum trahit, aut, si partes inferiores sint fixae, corpus ipsum flectit.

HIS-

* Hewson on the lymphatics, p. 30.

DE MORBO PSO

HISTORIA M

Incipit morbus ab dolore
lumborum, infra renes, una c
gendi, et femoris extenden

Inter ambulandum corpi
membra lateris dolentis, t
egerime trahuntur, ita
angius videatur, quod tam
egro recumbente, utrumque
itur †.

Aliquando lumborum d
erius est, signaque pyrex

* Sauvages.

† Ex praedilectionibus viri egregi

HISTORIA MORBI.

Incipit morbus ab dolore in regione lum-
borum, infra renes, una cum corporis eri-
gendi, et femoris extendendi difficultate*.

Inter ambulandum corpus incurvatur, et
membra lateris dolentis, titubante gradu
aegerrime trahuntur, ita ut alterum crus
longius videatur, quod tamen non fit, nam
aegro recumbente, utrumque aequale inve-
nitur†.

Aliquando lumborum dolor admodum
saevus est, signaque pyrexiae, uti pulsus
frequens,

* Sauvages.

† Ex praelectionibus viri egregii J. Hunter.

14 DE MORBO PSOADICO.

frequens, durus, fitis, calor auctus, lingua arida alba, cibi fastidium, urina rubra, &c. cum comitantur; sed nonnunquam haec prima symptomata tam levia sunt, ut parum observentur, vel prorsus negligantur.

Tempore progrediente, inflammatio in suppurationem abit. Dolores tunc mitigati, circa inguen praecipue tendunt; accedunt languores insoliti, horrores magis minusve molesti, genarum rubor ingratus, et impetus febriles semel bisve quotidie redeuntes; urina rubra sedimentum furfuraceo-lateritium, nonnunquam, teste De

Haen, purulentum deponit, et in mulieribus catamenia plerumque subsistunt: Corpus marcescit, vultus pallet, et vires adeo franguntur, ut aegri miserandi sudoribus nocturnis aut matutinis diffuant. Apparet tan-

dem

DE MORBO PSO

dem, tumorem sensu flui
rumque in parte femoris
quoque in externa vel int
datim crescens ingentem c

Pus formatum fit acre fi

partes rodit, viamque fit

dum, etsi raro, in cavum a

tur, effusionemque hujusm

zum plerumque consequitu

bos petit, uti meminit De

* Quibus placet dolorem supra

lenari, esse haud raro primum

cum, is equidem assentiri neque

tionem observationibus parum acc

† De la Motte, traité complet de

te. praebet exempla quorundam

terminationem hujusmodi, omnino

dem, tumor cum sensu fluidi fluctuantis, plerumque in parte femoris interna, interdum quoque in externa vel inferiore, isque gradatim crescens ingentem ciet dolorem *.

Pus formatum fit acre stagnando, vicinas partes rodit, viamque sibi aperit. Interdum, etsi raro, in cavum abdomen effunditur, effusionemque hujusmodi lethum subitum plerumque consequitur †. Alias, lumbos petit, uti meminit De Haen; alias per glutaeos,

* Quibus placet dolorem supra genu, aut tumorem femoris, esse haud raro primum morbi psoadici indicium, iis equidem assentiri nequeo, suspicorque opinionem observationibus parum accuratis niti.

† De la Motte, traité complet de chirurgie, obs. 54. &c. profert exempla quorundam aegrorum, qui, post terminationem hujusmodi, omnino sani evaserunt.

16 DE MORBO PSOADICO.

glutacos, aut interstitia musculorum abdominis, prope spinam ossis ilei, effluit, et denique ex inguine, coxendice, aut perinaeo interdum erumpit. Quaecunque fuerit fœdes tumoris, sensus fluctuationis, uti antea notatum, cito percipietur, et vulnere, seu sponte sive arte factò, copia puris, saepe ad unam alteramve libram effluet. Ante tamen quam malum huc usque pervenerit, plures menses, imò anni, a nato malo, elabentur, et de Haen meminit de puero qui hoc malo sex annos laboraverat.

Omnia symptomata hectica nunc valde augmentur, inque summam debilitatem ruit miser. Pus, magna quantitate ex vulnere effluens, foetidissimum evadit; appetitus deficit; somnus aufugit; sudores nocturni magis magisque urgent; diarrhoea molestissima

tissima advenit; anhelatio et tussis aegrum
 saepe vexant, quem delirium mite e vivis
 rapit.

Decursus morbi post abscessum apertum
 haud raro adeo rapidus est, ut intra biduum
 vel triduum lethalis evadat, quanquam vi-
 rium fatis ad morbum depellendum aegro
 inesse antea fuerit visum. Plerumque ta-
 men ad mensem secundum aut tertium vi-
 ta producitur.

CADAVERUM SECTIONES.

In cadaveribus eorum qui hoc malo fu-
 erant absumpti, scalpello anatomico subjec-

B

tis,

tis, inventi sunt ingentes abscessus sub musculo psoadis. Memoriae prodidit clariss. Lieutaud ex Hildano, duas libras puris sub psoade sinistro inventas esse, cum carie trium vertebrarum lumborum. Exemplum aliud prodidit Chomel, ubi e sinu in femore effluebat puris copia, et hic sinus, secto cadavere, videbatur cum abscessu ingenti in lumbis conjungi.

Inquit De Haenius Illustris, 'Notabilia
' aliquot ac plane horrenda exempla habu-
' imus neglectae inflammationis lumbo-
' rum, crurum, coxarum, quam aut arthri-
' tidem, aut rheumaticam lumbaginem ar-
' tifices salutarant: Dum pure exesi ani-
' mam propemodum agerent, suscepimus
' illos, conspeximusque in cadaveribus ossa
' femoris, vertebraeque lumborum ab acri
' pure

pure corruptas et car-
viam pandisse a femo-
vale secundum arteria-
nervum, ibidem rep-
implevisse; erosisse carti-
borum vertebrae; et si-
fi, scapulaeque, puris
pulvinaria, unde negi-
causarum, in harum p-
nihil calamitosius.' (vol. 1. p. 47.)

Et in alio loco haec veri-
cenni puero dorsum grav-
ditur, tumorque inde nasci-
ruri affolet, negligitur. I-
to malo annis, mihi demu-
cadaveri quam vivo simi-
cachexia consumptus totus,

‘ pure corruptas et cariosas ; imo pus sibi
 ‘ viam pandisse a femore, per foramen o-
 ‘ vale secundum arteriam, venamque, ac
 ‘ nervum, ibidem reperiundum, pelvim
 ‘ implevisse ; erosisse carnes secundum lum-
 ‘ borum vertebrae ; et supra musculos dor-
 ‘ si, scapulasque, puris ingentia formasse
 ‘ pulvinaria, unde neglectu distinctionis
 ‘ causarum, in harum partium affectibus,
 ‘ nihil calamitosius.’ (*Ratio Medendi*,
vol. 1. p. 47.)

Et in alio loco haec verba habet : ‘ De-
 ‘ cenni puero dorsum gravi balista contun-
 ‘ ditur, tumorque inde nascitur ; qui, quod
 ‘ ruri affolet, negligitur. Elapsis sex a na-
 ‘ to malo annis, mihi demum sistitur puer,
 ‘ cadaveri quam vivo similior, purulenta
 ‘ cachexia consumptus totus, quippe qui to-
 ‘ to

20 DE MORBO PSOADICO.

‘ to illo sexennio, tussi gravique anhelitu,
 ‘ debilitate, febribus, crassorumque sputorum
 ‘ ejectione, laborasset. Ex iisdem artis prin-
 ‘ cipiis, dorsi ingens tumor aperitur, e quo
 ‘ boni puris libra propemodum civilis e-
 ‘ ducitur.’—‘ Tribus integris mensibus ef-
 ‘ fluxit ex illa puris circiter libra media
 ‘ quotidie ; post mortem, videbatur sic ulcus
 ‘ in dorsi dextro latere sub latissimo-dorsi,
 ‘ ad costam infimam pergere, quae jam ca-
 ‘ riem inchoaverat ; ac dein sub sacro-lum-
 ‘ bali et longissimo-dorsi terminari. Cada-
 ‘ veris dein supinati thorace aperto, visce-
 ‘ ra thoracis bona reperta sunt, ut, quod ac-
 ‘ cufares, invenires prorsum nihil, praeter-
 ‘ quam modicam utraque in camera aquam.
 ‘ Exemptis abdominis visceribus, caro psoae
 ‘ et iliaci interni, fluctuante materie elevata
 ‘ adparuit. Constitit tunc, accuratiore ex-
 ‘ amine

DE MORBO PS

amine factio, materiem
 hos musculos et sacro
 disse, ad inguen perven
 si obliqui externi, sive
 tui ligamento, penetra
 sam, sub adductoribus
 rio, cavum sinum form
 ad ; circiter femoris alti
 autem ubique integri er
 eorum, a sese mutuis se
 formatus esset.’ Ratio
 222.

Aliud insuper exempl
 proferam: ‘ Faber lignariu
 morbis, et postremo dolo
 thoravit, et tandem extin
 sione, ad rotatorem femori
 abscessus, humorem purul

‘ amine facto, materiem purulentam inter
 ‘ hos musculos et sacro-lumbalem descen-
 ‘ disse, ad inguen pervenisse, sub aponeuro-
 ‘ si obliqui externi, sive sub dicto Poupar-
 ‘ tii ligamento, penetrasse, indeque emer-
 ‘ sam, sub adductoribus femoris, et sartor-
 ‘ io, cavum sinum formasse, pure plenum
 ‘ ad $\frac{2}{3}$ circiter femoris altitudinem; musculi
 ‘ autem ubique integri erant, ita ut, modo
 ‘ eorum, a sese mutuis separatione, faccus
 ‘ formatus esset.’ *Ratio medendi, vol. 1.*
p. 222.

Aliud insuper exemplum ex Hildano
 proferam: ‘ Faber lignarius, biennio variis
 ‘ morbis, et postremo dolore ischiadico, la-
 ‘ boravit, et tandem extinctus; in dissec-
 ‘ tione, ad rotatorem femoris dextri, ingens
 ‘ abscessus, humorem purulentum copiosis-
 ‘ simum

22 DE MORBO PSOADICO.

‘fimum supra librae pondus continens,
 ‘inventus est, hinc erosio articuli ligamen-
 ‘tis, inhibitis etiam musculis, luxatio quam
 ‘passus erat aeger, deinde sub musculo
 ‘psoa sinistro, cui rem incumbit, quique
 ‘in cruris internam partem infertur, in-
 ‘gens atheroma, ultra libras duas puriss-
 ‘crassioris continens.’ *Fabric. Hildan. obs.*

71. cent. 1.

D I A G N O S I S.

Summam attentionem ab initio meretur
 huius morbi diagnosi; namque morbus in-
 cipiens, multo facilius quam inveteratus,
 curatur; ergo necesse est initio, eum a ne-
 phritide et rheumatismo distinguere, ac, in-

gravescente

DE MORBO PSO

gravescente morbo, ab infl-
 guratione partium ubi pu-
 bionibus et herniis.

A nephritide dignoscitur
 nausea, vomitus, et dolores
 bos nephriticos maxime
 quia urina reddita sine do-
 nem non aequae ac in nep-

Pyrexia vehementior pl-
 tur initium rheumatismi
 adici, et sedes doloris est
 Morbus psoadicus invadit
 quique vexat aegrotum cur-
 tabulo rotare aut corpus
 et rheumatismus corripit
 jores, ibique saeviens, cor-
 nullibet ineptum efficit.

graveſcente morbo, ab inflammatione et ſup-
puratione partium ubi pus emergat, a bu-
bonibus et herniis.

A nephritide dignoſcitur; quia abſunt
naufea, vomitio, et dolores colici, quae mor-
bos nephriticos maxime comitantur, et
quia urina reddita ſine dolore, poſt ejectionem
non aequè ac in nephritide mutatur.

Pyrexia vehementior plerumque comita-
tur initium rheumatismi quam morbi pſo-
adici, et ſedes doloris eſt omnino diverſa.
Morbus pſoadicus invadit lumbos, et prae-
cipue vexat aegrotum cum femur in ace-
tabulo rotare aut corpus erigere laborat;
at rheumatismus corripit artus omnes ma-
jores, ibique ſaeviens, corpus motibus qui-
buſlibet ineptum efficit.

Poſt

24 DE MORBO PSOADICO.

Post suppurationem inceptam, signorum syphiliticorum absentia discrimini a bubonibus erit, nec non situs tumoris, qui eundem locum ac bubones raro occupat.

Ab herniis fatis distingui potest signis praecedentibus, et sensu fluctuationis.

Accurata partium affectarum examinatio, una cum signis pathognomonicis supra memoratis, suppeditabit diagnosin inter morbum psoadicum, et topicam inflammationem vel suppurationem *.

CAUSA

* Morbus coxarius De Haenii videtur arthropuosis species esse, affectio organica nempe articuli femoris cum coxendice. Vide Cullenii celeberrimus nosol. method. arthropuosis g. xxv.

tionem inceptam, signorum
absentia discrimini a bubo-
non sitis tumoris, qui eun-
bubones raro occupat.

laris distingui potest signis
et sensu fluctuationis.

tium affectarum examinatio,
pathognomonicis supra me-
ditabitur diagnosis inter mor-
n, et topicam inflammatio-
nationem*.

CAUSA

arius De Haenii videtur anthropo-
fectio organica nempe articuli femo-
Vide Culleni celeberr. nosol. no
g. xxv.

26 DE MORBO PSOADICO.

cujuslibet ad majorem incitantur actionem
variis stimulis, extremarumque arteriarum
tali spafmo qualis cursum liberum fan-
guinis impediat.

Aucta actio diu durans vasa interdum
penitus rumpit, ita ut sanguis ipse effluat,
saepius arterias exhalantes adeo ampliat, ut
pro vapore tenui cava corporis humectan-
te, ferum effundant. Hoc in substantia
cellulari stagnans, in pus convertitur, quod
acre factum, partes vicinas rodendo, viam
sibi aperit.

Ex hisce principiis pleraque symptoma-
ta facile explicabuntur. Dolor, omnium
inflammationum comes, in morbo psoadi-
co adeo saevus plerumque sentitur, ut ae-
ger membra movere vix queat. Hic per-
stat

DE MORBO PS

stet donec pus formatur,
er valde levatur. Pus
gignit graviora signa, qui
do rodit partes proxima
rissima mala, uti horror
febrem hecticam lethaler
Quoniam symptomata i
tis affectae, et diathesis
systematis, nonnunquam
supra observavimus, non
milibus exemplis, pus, sin
matione, esse formatum e
tamen opinio observationi
originem debet. Dolor q
tionum interharum aliqu
ris, ut pus formetur priu
adstantes inflammatione
centur. Sed attenta obser

stat donec pus formatur, quo tempore dolor valde levatur. Pus tamen ipsum cito gignit graviora signa, quippe acre non modo rodit partes proximas, sed absorptum dirissima mala, uti horrores, debilitatem, et febrem hecticam lethalem, saepissime edit. Quoniam symptomata inflammatoria partis affectae, et diathesis phlogistica totius systematis, nonnunquam sunt mitissima, ut supra observavimus, nonnulli, in hoc et similibus exemplis, pus, sine praecunte inflammatione, esse formatum crediderunt. Haec tamen opinio observationi parum accuratae originem debet. Dolor quidem inflammationum internarum aliquando est adeo levis, ut pus formetur priusquam aegri vel adstantes inflammationem adfuisse suspicerentur. Sed attenta observatio pus esse inflam-

28 DE MORBO PSOADICO.

flammationis nunc gravioris nunc levioris
sequelam, semper inveniet.

CAUSÆ REMOTÆ.

Quibusdam placuit, homines scrophula
laborantes esse ad morbum psoadicum max-
ime proclives. Optimi tamen medici ac
nosologi opinionem, paucis phaenomenis,
nullis argumentis stabilitam, rejiciunt: mul-
ti enim, scrophulae omnino immunes, hoc
morbo laboraverunt, et vice versa. Quin
scrophula interdum praecedat vel comitetur
morbum psoadicum non inficias ibo; sed
hoc minime mirandum; nam certe scrophula
conspicitur comes fere omnium morborum
quibus gens humana sit obnoxia. Affirma-

re

DE MORBO PSO

igitur licet, hunc morbu
sexui, nec temperame

Pro causis excitantibus r

Vis externa, ut ictus

ab alto, nixus ingens

notum est, haec freq

inflammationis esse, et p

nunc agimus, ut clar

Haenio illustrissimo, Hildar

corpori aestuanti applicatum

morbum infert, max

ardidis defaecandis, ubi a

que attingit.

Rheumatismi acuti seque

nam videtur, uti ex seque

re licet. Foemina gracil

re igitur licet, hunc morbum esse nullae aetati, sexui, nec temperamento, propriam.

Pro causis excitantibus recensentur,

Vis externa, ut ictus et contusiones, casus ab alto, nixus ingens, &c. Satis omnibus notum est, haec frequentissimas causas inflammationis esse, et praecipue ejus de qua nunc agimus, ut clare apparet a De Haenio illustrissimo, Hildano, &c. Frigus, corpori aestuanti applicatum, rusticis haud raro morbum infert, maxime in lacunis sordidis defaecandis, ubi aqua ad lumbos usque attingit.

Rheumatismi acuti sequela esse nonnunquam videtur, uti ex sequenti historia colligere licet. Foemina gracilis, delicata, aetatis

30 DE MORBO PSOADICO.

tatis circa annum 22um, uxor militis gregarii, pluviis expofita, (ni fallit memoria), iter longum faciens, poft exercitum fuper epirhedio militari vecta, madidis vestibus, in rheumatifimum acutum incidit, et in Nofocomium in civitate Eboraci admiffa eft. Aliquanto poft pro fanata dimiffa, intra paucas hebdomadas, rurfus Nofocomium petebat, morbo pfoadico laborans et femimortua. Poft aperturam in abfceffu factam, cito fatis conceffit.

PROG

RATIO MED

Confilia medendi diverfa
verfus morbi ftadiis; de qu

DE MORBO PS

PROGN

Perfacile intelligitur, F
que infaufam effe, tamen
dam tertiam, aut quartam
iendo, perveniat aeger, et
is, et febre heftica mitiffi
rare licebit.

P R O G N O S I S.

Perfacile intelligitur, prognosin plerumque infauftam esse, tametsi, si ad hebdomadam tertiam, aut quartam, ex abscessu aperiendo, perveniat aeger, viribus parum laefis, et febre hectica mitissima, meliora sperare licebit.

R A T I O M E D E N D I.

Consilia medendi diversa erunt, pro diversis morbi stadiis ; de quibus in ordine.

Consilium

Consilium in primo vel stadio phlogistico est, diathesin phlogisticam totius systematis, et partis affectae inflammationem, amovere; cui optime convenit

Regimen antiphlogisticum, omni irritatione evitanda, et

Sanguinis missio generalis.

Quantum ad diathesin phlogisticam amovendum confert venaesectio, satis est notum. Oportet autem uti isto remedio praestantissimo ab initio usque morbi; nam tunc praecipue prodest, idque saepius repetere, licet signa lenia videantur, donec nempe dolores lumborum omnino amoveantur.

Oportet

Oportet quoque sang
trahere per hirudines,
scutulas cruentas, quae et
inflammationibus utilissim
sunt inventae.

Refrigerantia et dilue
siles medii, fructus acido
scutabula et mineralia aqua
sunt haurienda.

Vesicantia inflammatio
ducunt, spasmus partis affe
canda inde detrahendo.

Eodem consilio praecip
terna, balneum tepidum,
sollicitia.

Oportet quoque sanguinem lumbis ipsis detrahare per hirudines, vel potius cucurbitulas cruentas, quae et in hac et in aliis inflammationibus utilissimae saepissime fuerunt inventae.

Refrigerantia et diluentia, qualia sunt sales medii, fructus acido-dulces, acida vegetabilia et mineralia aqua commixta, largius sunt haurienda.

Vesicantia inflammationibus utilissima evadunt, spasmo partis affectae solvendo, et fluida inde detrahendo.

Eodem consilio praecipiuntur fomenta externa, balneum tepidum, et clysmata emollientia.

34 DE MORBO PSOADICO.

Emetica seu vomitum five nauseam solam cient, utpote quae spasmodum solvunt, et fluida superficiem versus eliciunt, minime sunt negligenda.

In stadio suppurationis, omnia inflammationi apta inutilia vel nociva evadunt. Evacuantia tunc praecipue sunt periculosa; aegroti enim vires frangunt, febrisque hecticæ adventum accelerant.

His igitur omissis, dietam magis nutrientem, ad vires diuturno dolore, et copia magna puris fractas, reficiendas, interdumque forsan paululum vini exhibere oportebit. Summa tamen cura opus est; quicumque enim stimulus, seu externus five internus, calorem corporis nimis augebit, haud dubie nocebit. Calor externus igitur fit

DE MORBO PS

fit semper modicus, et strictam clymatibus sedu

Nonnulli laudarunt marinum, et forsan, in his diuturnus proficiet.

Quando tumor cum in femore, aut alibi, sunt,

imo, Puri quamprimum praebe. Parvum me convenit; si latum quo pacto, omnia symptota mortem accelerant. aperturam magnam factum acre et foetidum e nimodis evitari debet.

fit semper modicus, et contra alvum adstrictam clysmatibus sedulo caveatur.

Nonnulli laudarunt balneum frigidum marinum, et forsan, in hoc stadio, ejus usus diuturnus proficiet.

Quando tumor cum sensu fluctuationis in femore, aut alibi, invenitur, consilia sunt,

Imo, Puri quamprimum e corpore exitum praeberere. Parvum vulnus huic optime convenit; si latum sit, admittitur aër, quo pacto, omnia symptomata hectica illata mortem accelerant. Saepe accidit, post aperturam magnam factam, pus antea bonum acre et foetidum evadere, quod omnimodis evitari debet.

36 DE MORBO PSOADICO.

2do, Quum aeger tam subito debilitatur, ad omnia quae vires suffulcire valent decurrendum est. Inter tonica, quae nunc conveniunt, cortex Peruvianus primum sibi vindicat locum. Si tamen ventriculus ferre nequeat tantum corticis quanto opus sit, eum in clysmatibus injicere, et alia tonica, uti chalybem, alumen, &c. praecipere decebit.

Stimulantia liberrime sunt jam praecipienda; et ex his vinum generosum, saepe sumptum, optimum invenietur.

Diaeta sit nutriens, et, si ventriculus ferre potest, lactea. Una cum his remediis ac regimine, exercitatio in navi aut rheda, et demum balneum frigidum, vires reducent.

Per

DE MORBO PS

Per totum morbi decu
stiora sunt lenienda. S
molesia urgeat, astringe
da est, et tussis lenibus
mitiganda. Hisce tamen
bus aliis signis gravibus,
commodatur.

Nefas mihi videtur hu
finem imponere, antequ
sumas abolverim omnib
cademiae Professoribus,
lebratae, tam propter pr
imia, quae per trienniu
urbanitatem et plurima

Liceat quoque grate
chirurgis eruditissimis a
comii Eboraci, ubi quad

DE MORBO PSOADICO. 37

Per totum morbi decursum, signa mole-
stiora sunt lenienda. Siquando diarrhoea
molesta urgeat, astringentibus compescen-
da est, et tussis lenibus mucilaginosus est
mitiganda. Hisce tamen, ut et compluri-
bus aliis signis gravibus, opium optime ac-
commodatur.

Nefas mihi videtur huic dissertatiunculo
finem imponere, antequam gratias amplif-
simas absolverim omnibus hujus Almae A-
cademiae Professoribus, longe lateque ce-
lebratae, tam propter praecepta medica ex-
imia, quae per triennium hausi, quam ob
urbanitatem et plurima erga me beneficia.

Liceat quoque grates agere medicis et
chirurgis eruditissimis ac peritissimis Noso-
comii Eboraci, ubi quadriennium studio re-

rum

38 DE MORBO PSOADICO.

rum medicarum dedi. Grates autem prae-
cipuas viro clarissimo Thomae Withers,
M. D. debeo, non modo ob scientiam quam
omnibus libere impertit, sed ob curam ac
benignitatem quibus mihi, morbo crudeli
nuper laboranti, attulit opem.

F I N I S.

MORBO PSOADICO

arum dedi. Grates autem pro
clarissimo Thomae Wih
o, non modo ob scientiam qua
bere impertit, sed ob curam
in quibus mihi, morbo cruci
ranti, attulit opem.

F I N I S.

